

Dagbok från Human Rights March i Israel och Palestina – för tiden 19 dec. 2003 – 3 januari 2004

Torsdag 18 dec. Ett västgötaklimax i passkontrollen

Det regnade och blåste och var mörkt när vi kom till Tel Aviv. Piloten fick avbryta första landningsförsöket pga. hård vind. I den stora ankomsthallen före passkontrollen är vi kanske tusen passagerare som köar i en stor röra. Vi hittar där Torill från Oslo.

Vi har varit mycket bekymrade för hur vi ska kunna komma in i Israel. Resonerat om hur vi skulle göra om en blev insläppt och inte den andre. Myndigheterna här gillar ju inte alls aktivister. De danska vännerna har föreslagit att man ska säga att man kommer som turist. Vi har inga fredsmärken el. dyl. på oss. Jag har t.o.m. tagit på mig kavaj och slips för att verka förtroendeingivande. I datorn har jag rensat bort allt som har med marschen att göra. Inga papper om marschen i bagaget. I dagboken har jag bara med stenografi gjort små noteringar om programmet. Dessutom har vi varit rädda för att vi kanske har med för många presenter till palestinska flyktingbarn. Och när jag på flygplatsen i Wien såg en flicka med norskt pass frågade jag henne inte om hon skulle delta i marschen utan frågade om hon kände Toril Ejde. Och det gjorde hon. Men våra bekymmer var möjligen onödiga. Passkontrollören stämplade glatt våra pass sedan vi meddelat att vi ska delta i en kvinnokonferens. Och tullen vill inte titta på något. När vi kommer ut står Nicole från Danmark med en skylt "Human rights march" för att hämta oss och de norrmän som anlät samtidigt. Härbärgat har en stilig exteriör men är sjabbigt och opraktiskt och en svensk brandmyndighets mardröm. Ett svenskt vandrarhem ter sig lyxigt i jämförelse. De norska och danska kvinnorna bekymrade över att det bara finns en gemensam öppen dusch för män och kvinnor.

Fredag 19 dec. Med Women in black och motdemonstranter

Det finns ett självbetjäningsskock här. Frukosten som ingår består av pulverkaffe och vitt bröd. Marschen börjar inte förrän i morgon. Vi är än så länge turister. Går tillsammans med norska Grete och Hildurli ned till stranden där vinden är mycket kraftig- Det är kallt så man behöver dubbla tröjor. Stora vågor och badförbud. Livlig trafik. Många lösa hundar och katter. Utanför vårt härbärge träffar vi en israelisk kvinna som berättar att hon och hennes vänner i Women in black demonstrerar vid en vägförspärning inte långt härifrån kl. 13-14. Vi hittar småningom dit. Vi är väl 20-30 personer som håller till den stora banderollen som på hebreiska säger att

skyddsmuren är en apartheidmur (foto).

Kvinnorna har stått här varje fredag i många år. Några bilar tutar bifall. Personer med avvikande åsikter diskuterar: "Jag hoppas en självmordbombare kommer och spränger er i luften" säger en. "Gå och lägg dig med Arafat", "Hur mycket får ni betalt för det här?", var andra repliker "Gå hem och laga mat till sabbaten istället, där hör du hemma" sade en äldre kvinna (fast på hebreiska förstås).

Det har strömmat till nya kvinnor - mest från Norge och Danmark - under dagen och nu är vi nog ett femtiotal deltagare här redan

Idag fick vi ett sorgligt meddelande per telefon: Lena kom inte iväg. Hennes pass är bara giltigt ytterligare 3 månader och det fordras 6 månader för att få komma in i Israel. Hon blev därför stoppad på Kastrup men undersöker om det går att ordna så hon kan komma senare.

På fredag e.m. kl 15 stänger affärerna inför sabbaten. När vi går ut på kvällen finner vi dock att en del restauranger och matvaruaffärer är öppna. Så vi behöver inte svälta.

Lördag 20 dec. Tel Aviv och Jaffa

Kämpade 15 min för att få ut sovsäcken ur fodralet. Hur ska man få in den senare?. Vad är meningen med de konstiga remmarna och spännena på utsidan av fodralet. Under naten har vi hört att det regnat. Kallt på morgonen. tar med handskar när vi åker iväg med buss för första marschdagens aktiviteter. Frågar grabben i receptionen om jag får tillbaka passet när vi åker. nej han har inte passet. Liten panik. Letar i alla gömslen (facket på magen, halsväskan, ryggsäcken, kavajinnerfickan utan resultat. Har som tur är kopierat jag gjorde på biblioteket i Halmstad. Hoppas finna passet tillsammans med flygbiljetten i stora väskan när vi kommer tillbaka ikväll (det fanns där)

Vårt rum är en dödsfälla vid ev. eldsvåda - för att inte tala om köket där man först ska nerför en trång metalltrappa, sedan vika av i ett par prång, sedan uppför en trappa, genom en trång korridor och sedan nedför en brant trappa. Det finns järngaller utanför vårt högt sittande lilla fönster. I Jerusalem Post ser vi en annons om en annan fredsdemonstration i Jerusalem på måndag. Visar den för Torill och ber henne höra med de israeliska kamraterna om bi inte ska delta i den manifestationen då vi ändå är i Jerusalem.

Information

Vi samlas i en palestinska samlingshall i Jaffa - världens äldsta stad. Frukt och bullar. Hälsas välkomna av Gila (foto) och sedan informerar Torill om vilka som stödjer oss och att vi kan

känna oss trygga. Vi ska möta Arafat och även be få möta Sharon. Vi ska försöka förstå båda sidor. Jag räknar in 50 närvarande.

Gila informerar att det pågår demonstrationer i USA till stöd för vår marsch.

Alya informerade om dagens marsch. *Gå tysta i en enda rad effektivast - annars märks vi inte. Vi har foldrar att dela ut till dem vi passerar. Om någon vill prata med dig - lämna tåget och gå sedan tillbaka när de pratat färdigt. Vi ska inte göra folk arga. Den vanlige israelern anser att världen inte lyssnar på dem. Vi ska lyssna. Om polis uppmanar oss att lämna gatan - följ uppmaningen utan protester. Se till att inte ficktjuvar tar pass el pengar. Ha inga stora summor i midjeväska.*

Busen kör delvis i mycket trånga gator med manövreringsproblem. Bilar parkerade överallt försvårar framfarten.

Första demonstrationståget

Vi vandrar sedan längs stranden från Tel Aviv till Jaffa med polis före och efter och en polisbil på vägen bredvid, 50 deltagare. Solen börjar värma och man kan ta av sig fler och fler lager av tröjor. Vi stannar på två ställen för ceremoni med blomsteröverlämning, tal av Jenny och tyst minut där självmordsattentat ägt rum. det ena vid diskotek där flera ryska ungdomar dödades. De flesta som får flygblad tar snällt emot. ett fåtal argumenterar emot. Banderollen har bara texten Human Rights March på de tre officiella språken. I Jaffa träffar vi på en representant för Heart-to-heart - en religiös grupp vad vi kan förstå som ordnar den stora manifestationen på måndag i Jerusalem.

De flesta höga hus längs stranden är hotell som byggts senaste 20 åren. På ett ställe träffar vi på en ingenjör uppväxt i Malmö med familj, fru som har 13 generationer judiska förfäder, och 5 barn. De kommer ihåg ett ställe norr om d vis stranden där det finns vilda hästar och man gör glass (Slöinge?).

Femtio personer blir efter ett tag nödiga. I Jaffa får vi besöka polisens toalett.

Får vi låna er toa frågade en kvinna.

Ja - med viss tvekan.

Sedan strömmade alla till

Oj hela gruppen, det var inte bra sa polisen.

Han fick efteråt som tröst en reflex från Tekniska kontoret i Halmstad till barnen.

Jaffa

I Jaffa en hel skraltiga hus jämsides med mer välrenoverade. Mycket CocaCola-reklam. I en park i Jaffa intar vi en god lunch bestående av ett pitabröd med falafel och grönsaker.

Abed som är op sköterska och ledare arabiska fredsgruppen i Jaffa berättar och guidar oss.: Här finns arabiska, judiska och blandade områden. 150000 araber fanns i Jaffa före kriget 1948, nu bara 20000, de flesta flydde och finns nu

i flyktingläger. Jaffa var centrum för det palestinska folket. Palestinier som bor i Israel har en sorts dubbel identitet, medborgare i och samtidigt palestinier. Av dem som inte bor här finns en del i arabländer och en del i andra länder. De nya husen som byggs görs i samma stil som de äldre husen. Myndigheterna ändrar namnen på gatorna i Jaffa. Myndigheterna försöker ändra folksammansättningen i de städer som har blandad befolkning och få fler judar att flytta in. Jaffa är 5000 år gammal och förstörd flera gånger. bl.a. av Napoleon. Flera tomma områden där man rivit hus. Mycket höga tomtpriser. En del skolor har också fått nya namn.

En deltagare ringer till härbärgets och ber dem spara soporna då hon inte förstått att exit-visa var n viktig handling utan slängt det i papperskorgen USA:s ambassad ligger bland strandhotellen Relationen mellan de judar och araber som bor här är god.. En moské har delvis förstörts av judarna. Efter självmordsattacken här vid stranden kom judiska ungdomar och attackerade moskén. Myndigheterna har slagit samman Tel Aviv och Jaffa för att judifiera staden.

Vi går genom hamnen i Jaffa (foto)där palestinier flydde 1948

Tittar in på Museet där vi råkar få vara med på en repetition där palestinska flickor visar olika folkdräkter.

Vid hamnen stort gammalt restaurerat byggnadskomplex där det nu bor enbart judar. Engelsmännen drev bort invånarna och bombade sedan sönder en del av den palestinska staden. Kvarvarande hus i området renoveras och säljs till rika judar. Den palestinska befolkningen fattig och man måste till och med hyra sin egen gamla skola av myndigheterna. Det är mörkt när vandringen avslutas i samlingsalen i kulturcentret för Jaffas araber.

Freds rörelsen i Israel

Esther berättar

att ett par andra fredsaktiviteter idag gjort att flera israeler som annars skulle delta inte kommit med idag. Esther berättar att hon är judinna från USA som bott här i 35 år och är sionist, vilket inte hindrar att hon motsätter sig bosättningarna. Kom ihåg att många historier som är sanna ändå bara ger en sida av sanningen. Roten till konflikten är Europas antisemitism som ledde till sionismen. Processen accentuerades av förintelsen. De som invandrade levde på myten att Palestina inte hade någon befolkning. FN:s delningsplan accepterades inte av arabstaterna men av sionisterna och kriget kom. Efter 6-dagarskriget 1967 tog I över Gaza, västbanken och Golanhöjderna. och även Sinai som senare återlämnades till Egypten. Kravet på västbanken hade först biblisk motivering, senare säkerhetspolitisk. Den gröna linjen är gränserna vid

vapenstilleståndet 1948

3 problem

1. vad göra med territorierna

2 vad göra med Jerusalem

3 hur göra med flyktingarna - 800000

ursprungligen, nu troligen 4 miljoner, ingen vet exakt

Det finns många andra problem att lösa men de stora är dessa tre.

Fredsrelsens lösning är pragmatisk - inte en i grunden rättvis lösning där allt stulet land skulle återlämnas.

Västbanken och Gaza måste lämnas tillbaka och bosättare få ersättning för att flytta till Israel. Vissa stora bosättningar nära Israel bör få vara kvar men palestinierna kompenseras genom motsvarande gränsförflyttning andra ställen. Jerusalem bör bli en öppen stad för alla med delad administration

Flyktingfrågan - israeler måste acceptera principen om flyktingarnas rätt att återvända och sedan får man förhandla om hur många som kan tas emot (territorierna vill inte heller ha en stor invandring). De som inte får återvända ska kompenseras ekonomiskt.

Enstatslösning är inte realistisk

Genèveöverenskommelsen ligger mycket nära den lösning som Israels Kvinnor för fred förespråkar.

Majoriteten av israelerna stöder byggandet av muren men känner inte till att palestinier blir insnärjda.

Alla bosättningar är olagliga enl.

Genevekonventionen.

Ordet sionism har ändrat mening för några och innebär för dem att bosätta judar över hela Palestina. Etisk el moralisk sionism är något annat.

Haba, en gammal judinna som själv var soldat 1948 vittnade om hur araber "frivilligt" kördes iväg på lastbilar när judiska soldater pekade på dem med sina gevär.

Omkring 70 proc. av israels befolkning anser att I ska lämna territorierna. och 80 proc. av bosättarna skulle lämna bosättningen om de får ekonomisk compensation.

Den före detta. soldaten kom från Polen under andra världskriget, arbetade på en kibbutz och senare historielärare. Nu arbetar mycket för fångar i israeliska fångelser som behandlas mycket illa. "Men jag kan säga mycket som inte andra kan för ingen tycker om att bli fotograferad när han misshandlar en gammal kvinna"

I vår grupp hann vi inte presentera oss för varandra, vi bara lyssnade på Haba

Bettina kommer dels att göra en film, dels en videoinstallation för en utställning i Sverige, om marschen.

Två tyska tjejer gör också videodokumentation.

The Jerusalem link -

den palestinska delen finns nära checkpoint till

Ramallah och samlar palestinska kvinnor.

Planeringen av marchen har skett i samarbete med denna länk. Frånsett detta har vi ingen direkt kontakt med palestinier. Under dagarna i Israel deltar israeler, under tiden i Palestina deltar palestinier.

Vid sittning in plenum efter mat tar en amerikansk judinna upp problem med att man får höra så mycket negativt om judarna - och hur hon då ska orka höra ännu mera på den palestinska sidan.

Söndag 21 dec. Från Tel Aviv norrut och sedan till Jerusalem

Vi lämnar Diezengoff hostel som nog i princip ser ut som på de eleganta bilderna i foldern men där grabbarna som sköter det nog skulle ha nytta av en STF - kurs för stugvärdar. Solen skiner.

Skyllfönster ungefär som i Sverige. Mer Carlsberg - och Coca-Cola - reklam. Nästan enbart hebreisk text för.ö. Enstaka rysk. Filmerna verkar vara desamma som de som går i Sverige för.n. husfärg beige. Dt finns en järnvägsstation (m tåg till Haifa) men jag har tyvärr inte fått se en. En del gator med trädalléer.

Torill berättar att man fått hop 73000 NOK och träden blir billigare än tidigare sagts och därför räcker till fler träd än beräknat.. Torill ringer till e av kvinnorna i Palestina och gör upp om beställning av trädplantor.

En hund har en filt på sig mot kylan... det är söndag, dvs. vardag här, och trafiken är redan tät när vi kommer iväg i bussen strax efter kl. 8. fler vespor än i svenska städer. Förutom palmer en del lövträd som jag inte känner igen. Det tar nästan en timme att komma till Tel Aviv Central där vi hämtar fler marschdeltagare. Här ser vi för första gången ett större antal soldater, tydligt värnpliktiga med buss på väg till sina baser.

Palestinier i Israel

Jana kommer ombord och informerar om dagens program.

Abir från Mossawa Center, Nasareth, fortsatte informationen. Mossawa Center är ett centrum som främjar de israeliska arabernas intressen. Vi hinner vid busstationen gå av och byta några ord med en grupp beväpnade uniformerade söta småflickor som gjort ett av sina 2 års värnplikt. Mossawa betyder kvalitet. Araber mest i norr, i triangeln i mitten och i söder i Negev. Utgör 20 proc. av befolkningen. centret gör utredningar och förhandlar med myndigheterna. Försöker även påverka lagstiftningen i Knesset för att försvara den arabiska befolkningens rättigheter.

Vi har alltså sett järnvägsstationen från utsidan. när vi sedan kör motorvägen norrut bredvid järnvässpåret ser vi ett tåg, icke - elektrifierad bana. Stillastående bilkö på södergående körbana. Stora husbyggen, oljetankar, apelsinträd längs vägen.

De arabiska beduinerna lever eländigt i Negev i icke-erkända byar, som alltså inte får tillgång till

skolor, sjukvård, elektricitet
Det finns i Israel en lag mot att sprida hat men lagen tolkas lite godtyckligt eftersom den står i strid mot lagen om yttrandefrihet. Hat uttalat av israeler accepteras ofta. Politiska fångar får inte ta emot besök. Andra får i princip ta emot en dag per vecka men det är godtyckligt om det i praktiken gäller.

Den vanliga befolkningen i Israel vet inte vad som sker i Palestina, de hjärnvättas av en regeringsvänlig press.

En nybyggd spikrak motorväg bredvid den gamla passerar vi. En palestinsk pojke tigger vid bilar som stannat för ött ljus. Stora avfallshögar och allmänt eländigt kring bebyggelsen i denna del. *Stor statusskillnad mellan de mer accepterade europeiska och de mera underprivilegerade asiatiska judarna.*

De europeiska judar som kom hit hade med sig Europas rasfördomar om svarta och andra raser, så den typen av rasism har fortsatt. I Tel Aviv kring buss-stationen finns 1000 hemlösa etiopiska barn som folk i allmänhet inte känner till.

Ytterligare en motorväg som håller på att byggas passerar vi.

Där vi ser kaktusar betyder det att judarna där förstörde en by och försökte utplåna spåren 1949 men kaktus frodas där. Bahan har två murar, en längs gröna linjen och en inne på palestinskt territorium nu. Om vi använder uttrycket (israels araber) stöder vi ockupationen. De vill kallas palestinier i Israel. Vägskyltarna här talar huvudsakligen om vägen till judiska byar, inte palestinska.

Vandring längs motorvägen

Um el Fahem är en av de största palestinska städerna i Israel. Liksom andra palestinska städer får den inte expandera. Stora palestinska områden här har konfiskerats under olika perioder, senast i samband med motorvägsbygge.

Vi stannar vid en bensinmack för toabesök och vandrar därifrån på motorvägen i en dalgång i ett torrt landskap. En hel del mötande bilar tutar bifall. Polisbil kör tidvis bredvid oss på andra körbanan. En helikopter passerar. På ett ställe med vatten och grönt betar kossor, på ett annat ställe får.

Besöker kibbutz

Kibbutzen Metzger presenterades av Edna som emigrerat från Argentina. Denna kibbutz, som funnits i 50 år, attackerades för ett par år sedan och fem personer dödades. Dessförinnan hade man goda relationer till palestinerna. Många, såväl judar som araber har vistat deltagande och stöd. Alla byar i omgivningen är palestinska och kibbutzen ligger bara några hundra meter från gröna linjen. Före attacken hade vi inte ens ett staket men efter begravningen byggde militären

ett el - staket utan att vi bad om det så nu liknar vi mer en militärbas. Här bor 500 personer. På kibbutzen lägger vi blommor vid minnesplatsen för de döda. Samt nyttjar toaletterna förstås. Lunch vid riktiga bord på motellet i **al-Tabun**. Trevlig uppdukning av diverse grönsaker och bröd och sedan turkiskt kaffe med kardemumma i. Vi är ett par timmar försenade i dagsprogrammet.

Ariel – stor bosättning

Efter lunch skulle vi besöka en bosättning och få höra en bosättares synpunkter men många hinder uppstod. Fordras militärbuss till de flesta bosättningar men Ariel skulle gå. Flera bosättare som tillfrågats vägrade prata till oss bl.a. när de hörde att vi representerade human rights. En hälsade dock till oss via Gina att palestinier missbrukar barn, dödar bosättares familjer och att självmordsbombarna inte alls är styrda av desperation utan för att de vill skada oss. Ordet marsch i benämningen på detta projekt är lite missvisande - det handlar mera om informationsutbyte, med demonstrationstågen som insprängda detaljer i det hela.

När man talar om bosättningar tänker vi kanske på Karl-Oskar och Kristina från Duvemåla. Men de israeliska bosättningarna är inga småbruk. Ariel är en mycket stor bosättning med mer än 30000 invånare och expanderar österut – för att skära av palestinskt territorium

Vi åker på en enorm motorväg långt in i Västbanken. Många är bosättare av ekonomiska skäl - de får högre levnadsstandard till lägre kostnad i bosättningarna. Motorvägen upplyst av gatlyktor. Fredsrörelsen planerar politiska gruppresor för att visa okunniga judar om hur muren verkligen är. Nästan 60 proc. av palestinskt område tas bort om jag förstår rätt.

Gammal turkisk lag används: om jorden varit obrukad i 3 år får staten ta över den.

Fredsgrupper försöker odla upp för att inte Israelska konfiskera. en del i fredsrörelsen är för en mur längs gröna linjen

En hel del arabiska bostäder är olagliga. Det fordras nämligen tillstånd för att göra bostadsområde av jordbruksmark och sådant tillstånd får araberna inte.

Sent på kvällen kommer vi till Jerusalem och New Imperial Hotel – där Selma Lagerlöf bott

Måndag 22 dec. Jerusalem

Har frusit i natt och använt både sovsäck och filt. Kabeln för överföring mellan kamera och dator glömd i Tel Aviv trots att vi tror vi tittade noga i vårt rum i Tel Aviv.

Informationen från kvinnogrupper på YMCA,

Coalition of women for peace:

<http://www.coalitionofwomen4peace.org/>

På YMCA (KFUM) där vi fick information från flera olika grupper hade man centralvärme och julgran med glitter.

YMCA (driver en Free Palestina-kampanj) Se web: www.ej-ymca.org

Laila:

Man behöver granska nomenklaturen. "Israel är den mest demokratiska staten i området" Det är en stat som förödmjukar andra, avhumaniserar. Varför blir människor våldsamma? Media visar bara de spektakulära självmordsattentaten, inte den terror som pågått dagligen sedan 36 år. Om man räknar anal attentat (eller var det offer?) så utför Israel på 2 v lika många som palestinierna på ett år (om jag fattade rätt). Omvärlden måste reagera. Istället för "Tänk globalt verka lokalt" måste vi säga "Tänk lokalt verka globalt"

Cedar (flykting från Haifa) från Ecumenical Theology Centre:

Här pågår inte ett krig mellan två jämbördiga stater. Kampen sker mellan en av världens starkaste krigsmakter och väsentligen obeväpnat ockuperat folk.

Muren som byggs är bara den mest synliga muren här. Det finns andra.

- När Ben Gurion 1948 proklamerade Israel som en judisk stat byggdes den första muren. Vi är främlingar i vårt eget land - medan judar från vilken del av världen som helst blir fullvärdiga medborgare här. "Rätten att återvända" gäller bara judar, inte palestinierna

- Förnekandet är också en mur. Våra minnen, erfarenheter, vår geografi förnekas. Israeliska historiker som försöker ta fram sanningen förföljs. När FN förklarade att palestinska flyktingar ska ha rätt att återvända utplånade Israel 480 byar - så det inte skulle finnas något att återvända till.

- Att vara en judisk stat och vara en demokratisk stat är en motsägelse. F.n. är en femtedel av Israels befolkning palestinierna. Denna grupp ökar mer än den judiska. När palestinierna om några år utgör mer än hälften och alltså är en majoritet tvingas Israel att välja mellan att vara en demokratisk eller en judisk stat. Mänskliga rättigheter står här mot religiös rätt.

- Sedan 34 år är vi ockuperade enl. FN:s definition. Enl. Israel är vi inte ockuperade utan befriade.

En färsk lag förbjuder återlämnande av mark till "främlingar" - dvs. palestinierna. Däremot kan världens alla judar ta över mark.

Zaffira Kamal, Minister för kvinnofrågor, talade också

Sista talaren kunde ej komma - hindrad av israeler vid checkpoint

Vandring genom gamla Jerusalem

får beskrivas senare

Muren utanför Jerusalem

Efter lunch far vi några kilometer österut från Jerusalem till ett samhälle under Oljeberget där det pågår konstruktion av en 8 meter hög mur som delar samhället mitt itu.

Vi går i marsch en och en fram till muren som är full av slagord på engelska. Alla fördömer muren och ockupationen. Innevanorna i byn är förtvivlade och förstår inte att Israel kan kalla detta en "säkerhetsmur" då den byggs långt in på palestinskt område. Den delar samhället och gör livet för dess innevanare omöjligt. Man skiljs från familj och vänner, arbetsplatser, skolor och sjukhus. Eftersom muren inte ännu är färdigbyggd finns där en smal öppning där man kan slinka igenom till andra sidan. Det är inte helt lätt vilket vi fick erfara. Först kall man upp på höga betongblock och sedan tränga sig igenom den smala öppningen. Det gäller att inte ramla ner på gatan flera meter under oss. Här passerar i en strid ström, unga pojkar, eleganta damer i fotsida klänningar och höga klackar och de gamla som behöver hjälp att ta sig igenom. Man väntar och hjälper varandra. Denna möjlighet att komma över på andra sidan kommer snart att muras igen och så har Israel fullbordat ännu ett fruktansvärt övergrepp på det palestinska folket.

Flickhemmet Dar el Tifl Al-Arabi Institute

I programmet för måndag ingick ett besök på flickhemmet Dar El-Tifl, vilket jag tyckte var särskilt roligt eftersom min socialdemokratiskt kvinnoklubb har varit med och bidragit ekonomiskt till skolans underhåll och planerar ytterligare stödinsatser. I sept. 2000 planerade vi ett studiebesök i Jerusalem. Då hade intifadan just brutit ut och vi avråddes i sista stund från att resa. Jag hade också av Larssons Bokhandel i Halmstad fått en fin bok om Halland att överlämna till flickorna

Skolan ligger i östra Jerusalem och är en välskött vacker byggnad i sten. Redan vid ingången möttes vi av rara, glada flickor i prydliga uniformer. Dom hälsade oss välkomna på engelska och erbjöd sig att visa oss omkring De låg i 4-5 bäddrum, som jag hoppas inte alltid var lika prydliga och välordnade som när de visades upp för oss. Vi besökte datarummet, lektionssalar, laboratorier och ett välförsett bibliotek där den manlige, jovialiske bibliotekarien försäkrade mig att min hallandsbok skulle få en hedersplats. De flickor som bor på skolan är föräldralösa. Merparten av eleverna är dock sådana som inte bor på skolan utan är dagelever. I förskolan går även pojkar. När jag frågade vad de hade för planer inför framtiden svarade många att de hoppades kunna studera vidare, flera sa blygt att de hoppades gifta sig en dag och få sitt första egna hem. Men det alla uttryckte var ett hopp om att en dag få leva i fred och frihet som tonåringar i övriga världen. De pratade en förvånansvärt bra engelska och var nyfikna på Sverige.

Vi bjöds på middag i skolans matsal. Flickorna hade själva varit med och lagat maten och efter middagen handdiskade de innan dom klädde om till traditionella, palestinska långklänningar och uppträdde i en bejublade sång- och dans

föreställning tillsammans med de yngre flickorna. De började med att sjunga den palestinska nationalsången och avslutade med att hand i hand sjunga "We shall Overcome". När jag då inte kunde hålla tårarna tillbaka omfamnades jag av Leila, en av våra palestinska värdar som sa "Nu räcker det, sluta gråta, nu skall vi skratta och dansa. Hur tror du vi skulle klara oss i allt elände om vi inte kunde dansa och vara glada?" Så nu blev det dans, där alla deltog. Musikerna var tre unga män som spelade på traditionella instrument. När vi tog avsked efter en oförglömlig kväll, lovade jag komma tillbaka snart – kanske tillsammans med partikamrater från Halland?

IT-problem

På eftermiddagen avstår jag från besöket på muren och sitter istället hemma och redigerar fotografierna i datorn - måste manuellt vrida alla stående foton -, köper telefonkort och ringer utan att få svar till Dizengoff hostel, promenerar längs stadsmuren till en fotoaffär som ligger nära Herodesporten, men de har ingen kabel, kommer för sent till posten för att köpa frimärken. Ursula har bett mig sända några foton till hennes e - postadress f.v.b. till tysk tidning. Jag går in på internetkaféet bredvid hotellet, kopplar upp min laptop men det går inte att få förbindelse via det uttag som grabbarna hittar i en lucka på datorn, Försöker då koppla upp på deras datorer via Telia webmail. Den första kan inte hitta adressen. Den andra ok - men av någon anledning går det bara att ta emot, inte sända. Får ge upp. Försöker senare sända bilder via mobiltelefonen men det tycks gå så långsamt så det inte alls går. Jag ger upp och ger Ursula ett foto på en diskett (det får bara plats en).. Sänder sedan ett kort meddelande på e - post och då visar det sig att jag inte kan ta emot post f.n. Sammanfattningsvis en inte så lyckad dag ur dokumentationssynpunkt. Men bra annars.

Tisdag 23 dec Från Jerusalem till Ramallah

Vi lämnar hotellet med frusna händer men man kan inte väl med att använda handskar här vid Medelhavet tycker jag. Elektriciteten försvinner före frukost. Nicole får ett astmaanfall och hennes Ventoline är slut. Hon ska åka hem idag och tror hon klarar sig bara jag skriver ett recept vilket jag gör på en lien papperslapp. En holländsk kvinna visar sig ha en Ventoline spray. Ett par kanadensiskor har nu tillkommit. Hotellet tycks drivas av den ensamme innehavaren tillsammans med 2 pojkar (fel). Vi får lämna kvar saker i våra rum tills vi kommer 28 dec - så det 'r nog inte så gott om hotellgäster. Träffat Lars Ingelstam och en mycket förkyld Margareta (som är här som ekumenisk följeslagare 3 månader, bl.a. följer palestinska barn till skolan). Utanför Jerusalem checkpoint bilar parkerade, palestinier ej tillåtna köra bil här, e måste gå ut

och vandra i alla väder, samma sak i andra ändan av vägen. Palestinier bosatta på västbanken är inte tillåtna komma till Jerusalem utan spec. tillstånd.

Ingen kan säkert säga om man är i zon a, b el c. Muren kan gå rakt genom hus så en familj kan behöva tillstånd för att gå från ett rum till ett annat i västa fall. för att inte tala om grannar som blir åtskiljda.

Mycket sopor och annat skräp mellan husen här.

I Ramallahs tvillingstad Bireh - The general union of Palestinian women

Vi stannar i Ramallah tvillingstad Bireh där kvinnoorganisationerna lämnade information. På väggen en karta som visar ett annat Palestina än Israels turistkartor.

1.Välkomnande av Mira - senare besökte vi hennes hem

2. Vår del av Palestina utgör 22 proc. av vårt ursprungliga Palestina. Det vi kämpar för är att få ha dessa 22 proc. - det fattar kanske inte folk i regel. Jag bodde i Jaffa och kände varje sten där. Alla religioner välkomna i vår organisation. Vi är gräsrotterna.

Delade ut papper och halsduk

Vi åkte sedan till Ramallah då vi informerades av **Society of Imash - EI - Usra - Al Bireh** - se web www.inash.org

Därefter presenterade alla sig via mikrofonen

Vår marsch: *Kvinnor från 22 länder var intresserade, några hindrades komma*

En ung kvinna, som talade flytande engelska, gav en historisk återblick över de överenskommelser som gjorts.

Camp Davis som beskrevs som ett generöst erbjudande om 95% av ytan. Israel skulle behålla kontrollen över bl.a. det mesta bra vattnet, kontroll över luftrummet dvs. kommunikationerna.

Flyktingfrågan och bosättningsfrågan - finns ett antal olika möjliga lösningar.

Jerusalemfrågan - det byggs fullt med olagliga israeliska bosättningar på palestinsk mark. Osloöverenskommelsen

Israel har bestämt att området mellan gröna linjen och muren är förbjudet område för palestinier - tillåter för alla judar över hela världen, men förbjudet för palestinier som bott där hela sitt liv. se även utdelat material.

Israels politik går ut på dela av Palestina i 4 delar.

De palestinska kvinnornas presentation av sig själva

- "Jag bor här ett par mil från Jerusalem och kan inte besöka mina föräldrar som bor där utan ett spec. tillstånd som är svårt att få. Mina släktingar i Gaza har jag inte kunnat besöka på 2 år. Min historia är en typisk historia"

En av kvinnorna hade suttit i israeliskt fängelse i flera år, liksom sin man.

En annan hade varit 7 år i fängelse och fött ett barn där. Mormor fick komma med babyen för att

den skulle ammas, israelerna hotade att barnet skulle adopteras av en judisk familj. Hon är nu generaldir. i Idrottsministeriet.

En kvinna framförde en hälsning unga pojkar som fångslas utan att anklagas för något och utan rättegång och hålls 3 el 6 månader och bor i tält i kylan utan varma kläder.

En kvinna *"Detta är inte en vanlig ockupation, de vill ta över landet. Barnen får inte ett normalt liv, de bevakas av israeliska soldater osv."*

"Vi vill ha fred. Ockupationen är hindret för fred. När ockupationen upphör får vi fred"

"Min son emigrerade till USA och arbetade som fredsarbetare, dödades av ett attentat av judar"

Några från vår grupp åkte idag till Tel Aviv för att delta i en demonstration mot att vapenvägrare döms till fängelse.

"Vi har ett fruktansvärt liv men vi sjunger, dansar och älskar för vi ämnar överleva"

Föräldralösa flickor bor här och undervisas. Vi fick bevittna en fin uppvisning med sång och dans av folkdräkter från olika delar av Palestina

Vid lunchen visar vi foton hemifrån för vår bordsgranne, Hon säger *"Vi kan inte göra någon picnic-, man riskerar alltid bli dödad.* Hon använder hijad, men hennes syster vid samma bord går med bart huvud.

Systemen har ett hus i Jerusalem och arbetar i Ramallah men pga. check - points hyr hon nu lägenhet i Ramallah.

En annan kvinna vid vårt bord, psykolog, har frivilligt valt att bli palestinier för att kämpa för palestinerna, trots att hon har jordansk pass. Nä tanksen rullade in här fick hon iden att annonsera för politisk turism - *Kom och se världens sista ockupation.*

Flicka(foto) som ser ut som 20 år har dotter på universitet och varje dag måste hon gå till fots vid checkpoint 2 km, i dy och kyla vintertid, och trakasseras av israeliska soldater, så varje gång måste hon ringa mamma och medd. att nu kommer jag så hon kan veta om något händer

Som universitetslärare kan man förödmjukas på samma sätt av de unga judiska pojkarna

Besök på Birzeit universitet

(<http://www.birzeit.edu/>)

Universitet som ligger strax utanför Ramallah ser mkt modernt och nybyggt ut. Omgivning stenig. Senaste tre åren har studenter från andra delar av Palestina inte kunnat komma hit utan nu mest från Ramallah och Jerusalem. För en del områden har israelerna gjort utbildning nästan omöjlig. Man har tvingats utveckla system för fjärundervisning. Vi får tillfälle att fråga ett antal studerande och lärare:

Vad är universitetets största problem.

Ockupationen. Vi skulle vilja gå med er i er marsch. Men det får vi inte. Vi får inte förflytta oss i vårt eget land. Ockupation innebär en dygnet - runt - terror. All sorts frihet tas bort. Vi får aldrig

chansen att ta reda på hur man skapar ett öppet demokratiskt samhälle.

Vad är era framtidsförhoppningar.

Vi har fått lära oss att inte hoppas för mkt. Vi har förlorat vår mänskliga värdighet. Kamrater torteras av soldater, inte pga. order uppifrån utan därför att de tycker det är roligt.

Kan ni kommunicera med israeliska studenter via Internet.

Hur ska vi kunna kommunicera med dem som om ett par år kommer att vara soldater och kanske kommer att döda våra barn.

Min dröm är att kunna röra mig, att kunna åka till biblioteket i Jerusalem eller Gaza. Jag hoppas också att de av våra studiekamrater som hålls fångslade utan orsak ska frigges. Vi har fångslade kamrater som är allvarligt sjuka och inte kan få kontakta en läkare. Israelerna inte bara bygger cbeck - points de river upp huvudvägar inkl. vattenledning, telefon och elektricitet.

Israeliska studenter

- *De får inte besöka oss och vi inte dem. Det är svårt att kommunicera med hjärntvättade judiska studenter*

Jag känner några av de modiga israeler som vägrar tjänstgöra i krigsmakten på ockuperade områden.

- *Jag är en av 60000 som inte har fått något ID. Dom gör oss desperata - jag kommer aldrig att kunna fortsätta en utbildning utomlands utan ID.*

- *Jag är från Gaza. Har varit här i 3 år utan att kunna besöka mitt hem och min familj. Jag har försökt alla möjligheter att komma till Gaza - via Jordanien eller USA och Egypten lika omöjligt - jag skulle inte få återvända för att studera färdigt. Jag är här olagligt enl. israelerna.*

Vad anser ni om Genèveförslaget.

Vi tycker inte det är bra. Det ignorerar flyktingfrågan och accepterar att Israel är ett land för judar, inte för alla.

Vi har dålig erfarenhet av alla överenskommelser som inte gett oss någon frihet el. rättvisa.

Lärare: *Vi kan inte planera eftersom förutsättningarna ständigt ändras.*

Hur ser ni på självmordsbombarna

En människa som ständigt trakasseras och förödmjukas på det sätt som människor här utsätts för blir inte fredsivrare. De som utför dessa attentat gör det av frustration - och offerar sitt eget liv.

Jag är mot allt dödande - men tänk på att offra sitt eget liv för kampen, då har man starka skäl.

Israelerna dödar ständigt palestinier och de skapar ett motvåld. Här pågår en motståndskamp där den ena sidan har missiler men inte den andra. USA och ett tigande Europa är också skyldiga

Onsdag 24 dec 2003. Julafton i Ramallah

Vi har haft kallt i rummet men om vi velat hade vi kunnat öka värmen med något så modernt som en fjärrkontroll här i Ramallah på Best Eastern

Hotel. På morgonen regn och mycket kraftig vind. Får klart för mig i receptionen att de måste öppna rummets telefonlinje innan jag kan koppla upp till Internet. Borde tagit halsduk och vantar idag. Notering ang. hus här i landet - på alla tak syns något som liknar skorstenar och det är vattenreservoarer.

I Stadshuset

I centrum alla möjliga sorters affärer och många gula taxi.

Vi samlas i plenisalen i Stadshuset i Ramallah.

Från informationsfolder hämtas:

35000 invånare f.n. I omgivningen finns 88 städer och byar vilket gör sammanlagt 222000 invånare. Historia känd sedan 1500 - talet. Blev stad 1908. Kommunen har nämnder för administration, tekniska frågor, finans, hälsovård, bibliotek och garage. Av kulturella institutioner kan nämnas biblioteket, barncentret och kulturcentret, det nationella musikkonservatoriet och franska kulturcentret. Ramallah var en viktig turistort före ockupationen 1967. Somrarna är svalare här än i t.ex. Amman.

I Stadshuset i Ramallah

Ramallah och grannstaden Bira hänger ihop. De två ingenjörer som är borgmästare i de två städerna hälsade oss välkomna och informerade: Borgmästaren i Bira (med huvudduk) tackade oss för att vi kommit hit. *Vi behöver ert stöd. Ni är soldater för fred och mänsklig rättigheter.* Ramallahs borgmästare (barhuvad) Välkomna i jultid. *Men för oss inte en fridens fest utan en tid med krutrök osv. - inte dags för oss att ha någon riktig semester. Senast idag ett israeliskt attack i Gaza med många döda och mängder av hus förstörda Vårt folk har inte rätt att röra sig - inte rätt till ordentlig utbildning. Vi minns när israelerna förstörde bostäder, skolor, vattenledningar osv. hos oss - men tillsammans bygger vi upp igen. Vi hävdar att vi har rätt till ett mänskligt liv, till alla mänskliga rättigheter. Vi hoppas att vi snart ska kunna mötas i Jerusalem i ett fritt demokratiskt Palestina.*

Svar på fråga - *Det finns israeler som vill ha fred och slut på ockupationen. Vänstern i Israel som agerar för detta har på senare tid försvagats. Genèveförslaget - vi är för fred men det pågår inga förhandlingar Flyktingfrågan kan inte nonchaleras.*

Rätten att återvända. - Att ha rätten är en sak att utnyttja den en annan. Vi skulle kunna ta emot de som vill återvända.

Turismen har minskat mera i Palestina än i Israel. Betlehem står tomt större delen av åren.

Hamas och Irans fundamentalister - Islam är en religion för fred och kärlek. Några är fundamentalister. Ett slut på ockupationen skulle få slut på självmordbombarna. Vi är ett land med 3 religioner - alla är våra bröder. Nu har Hammars upphört med attacker men den andra sidan har inte.

Göm inte att på den israeliska sidan sitter fundamentalisterna i regeringen.

Vilket är lättast att vara borgmästare i Ramallah el i en europeisk stad? - Mycket lättare i Europa, vi har en radikalt annan situation.

Hur ser ni på möjligheten av att kvinnor leder förhandlingar mm - vi är positiva till all medverkan av kvinnor på alla positioner.

Bara att ni är här och pratar med människor betyder att ni gör en fredsinsats. Men hur kan vi i det stora hela få en lösning genom samverkan mellan olika fredsgrupper. Så länge vi har överläggningar mellan två helt olika parter, en stark krigsmakt och en svag ockuperad befolkning är det svårt. Israelerna måste erkänna att vi finns. Araberna var inte skyldiga till västvärldens brott mot judarna. När Sharon talar om säkerhet glömmar han helt palestiniernas säkerhet. Vi försöker ge våra barn kultur men hur kan de komma att älska israeler när de israeler de ser är soldater som trakasserar och dödar oss. Det är vi som behöver fred. Men för varje eftergift vi gjort kräver de mer. Första steget måste vara att få slut på ockupationen. Vi kan inte förhandla om rättigheter utan om vägen att nå fram till rättigheterna.

Vi hör en nyhet: 10 döda och mer än 40 skadade och 40 hus förstörda i natt Rafa i södra Gaza. Flera barn skadade. Orsak till angreppet: en tunnel där man hämtar vatten och den vill de förstöra.

Israelerna vill hitta orsaker till att gå in och förstöra

Flyktingläger

Vi besökte ett ungdomscentrum i ett flyktingläger i Ramallah. -

Tar hand om barnen före skolåldern så de inte ska springa ute på gatorna - en kindergarten. På andra platser har man aktivitet för mödrar
Barnen jätteglada bli fotograferade.

Datorer skänkta av Australien med arabiska och europeiska bokstäver på tangenterna.

Frisörutbildning

Vi besökte några drabbade familjers hem:

I hem låg en pojke, skjuten 1994. Har sedan dess legat så här och kan inte tala och inte läsa
Annat hem: Gammal mor i säng. Hennes dotter dödades av israeliska soldater för 2 år sedan.
Dotterns bild på väggen
Besök i annat, kanske något mer välbärgat, hem där modern till en dödad man berättade. Där fanns gas-element för uppvärmning, TV och jag tror DVD-spelare. Mannen skjuten när han var på väg hem. Änkan med 3 barn satt bredvid den skjutnes mor som berättade. Modern hade sett soldater i omgivningen och ringt och sagt till honom att inte komma hem från arbetet. När han gick hem nästa morgon kl 6 sköt soldaterna honom från ett tak.

Utanför på gatan mycket grått och eländigt, smuts och skräp, där många barn leker. De är mycket

glada över att bli fotograferade och särskilt att se bilden i rutan efteråt. De slåss om våra ballonger och reflexerna från tekniska kontoret i Halmstad. Några är barfota i kylan. Barnen tror vi är jultomtar pga. våra röda jackor. För lunch travar hela gänget in på en kinesrestaurang där innehavaren ser glatt förvånad ut. Det visar sig vara fel - vi ska 2 trappor högre upp till en mexikansk restaurang, där vi får fyllda små zucchini. Restaurangen har Internet och jag kollar DN. Attacken i Rhafa är inget förstasidesstoff men man hittar bland kronologiska nyheter i arkivet uppgiften och det uppges från Israels sida att man var ute för att leta efter tunnlar som används för terroriständamål. Mona vår ledare idag berättar att martyrernas änka får den dödade mannens lön resten av livet. På eftermiddagen ser vi en pjäs om människor under ockupationen på Ramallahs teater. Fint spel (med engelsk text i taket) bl.a. på motivet "bara fyra döda - det är normalt - inget för tidningsrubrikerna".

Julafton hos instängd president
Sedan åkte vi till det som finns kvar av Arafats sönderbombade högkvarter (det var planerat fackeltåg men tiden blev för knapp och de stearinljus som anskaffats fungerade inte i blåsten). Vi fick lämna ryggsäckar och mobiltelefoner i bussen men f.ö. ingen särskild säkerhetskontroll. Glittrande julgran i entren. Vi gick in med banderoll och plakat i en kal sal. Arafat kom in och satte sig tillsammans med Toril och Mathilde samt vår palestinska värdinna vid podiet. Bara en mikrofon på podiet och rundgång när man talade i frågarnas mikrofon. Efter hälsningsanförande ställde några av våra deltagare frågor. Arafat svarade med ofta långa tal, delvis utan att egentligen besvara frågan. Avbröt ibland, visade bilder, mycket informellt. Klara från Göteborg frågade om ev. samarbete med de israeliska krigsvägrarna. Allt slutade i trängsel och kramar. Man har svårt att tro att någon annan president i en stat som befinner sig i blodig konflikt skulle utsätta sig för sådana risker. "Mannen som aldrig ser solen", sade någon. - Han kan inte lämna huset - israelerna ser honom från luften och skulle angripa. Får med en flaska jordgubbsaft från högkvarteret
Vi avslutar julaftonen med middag på en restaurang där vi svenskar går hem innan det kommit en huvudrätt visar det sig - vi trodde inte det skulle bli mer
Försöker föra över Karens bilder från hennes kamera med hennes CD till min lap top men får det inte att fungera.

Juldagen, torsdag 25 dec 2003. Dokumentationsproblem

Vaknar med maginfluensa som det så vackert heter o får användning för det Imodium jag medfört.

Förmiddagen "ledig" för dem som vill gå i kyrkor eller annat. En grupp lärare i vår grupp träffar lärare från Ramallah

Jag ägnar dagen åt dokumentationsproblem och kan inte vara med på andra aktiviteter - bl.a. demonstration mot apartheidmuren med viss dramatik (fullständigare rapport senare från Agneta)

Jag åker in till centrum för att försöka ordna fotofrågan (måste tömma kameraminnnet för att få plats med flera bilder). En mycket välsorterad och välbesökt fotoaffär har flera kablar men inte som passar min Pentax. Kan dock på ett par timmar göra CD från kameraminnena. Beställer detta. Åker tillbaka till hotellet och inser att jag måste hämta det före avfärd med vår buss för eftermiddagens marsch och åker tillbaka till centrum för att hämta. Ej färdigt på utsatt tid. "Klart om 10 min" - Nej "Klar om en halvtimme" - Nej - Problem med maskinen., kan bli färdigt senare i e.m. och i morgon stängt, fredag. Jag avstår från eftermiddagens program för att kunna hämta ut CD senare på e.m. Åker åter in (kan nu taxitaxan, billigt 10 shekel, och 3 shekel när man åker i en delad taxi - bra samåkningsssystem, det finns nästan inga "vanliga" bussar här) och det är klart om 10 min. Åter hem och börjar redigera. Tar rätt mycket tid - för att kunna hitta lämpliga foton att sända till Inger Söderström på HP. Har förgäves försökt komma åt Internet som funkar med min dator. Det är orimligt att försöka sända stora bildfiler via mobiltelefonen som överför långsamt och kostar 20 kronor/minut. Råkade först hamna i en sal med bara datorspel när jag letade Internetkafé i Ramallah idag. Fått SMS-meddelande att Lena C är på väg men flyget 3 tim. för sent. Jag meddelar henne att hon kommer att mötas och ringer Gila i Tel Aviv och meddelar förseningen.
En deltagare från New York har anlänt i kväll.

Var fanns gruppen på eftermiddagen?

Fredag 26 December -Betlehem

Vid vägspärren mellan Jerusalem och Betlehem får en deltagare tillstånd att gå bakom ett tält och kissa. Soldaterna vill inte tillåta vår israeliska chaufför att komma förbi – orsak uppges vara gårdagens bombdåd i Tel Aviv. Den fransktalande soldaten går för att höra med sin chef om man kan göra ett undantag. De ekumeniska följeslagarna som är med här och känner läget uppmanas oss att inte visa våra palestinska sjalar här. Det uppges att det är förarens säkerhet det gäller. Vår förare är israelisk palestinier. Efter diverse diskussioner där en främmande palestinier - som sedan kom ombord och åker med oss - gjorde en väsentlig insats, får vi åka. Det visar sig att en lycklig tillfällighet att han var där. Han känner soldaterna vid spärren och de litade på honom.
På Betlehem hotell (www.hotelbethlehem.com) där vi senare installera oss står 4 små palestinska

skottskadade barn och ger en blomma och olivkvist till var och en av deltagarna. Lena har redan kommit hit med taxi från Jerusalem där hon bott i natt..

Under dagen besöker vi ett flyktingläger och på kvällen ser vi en uppvisning av palestinsk folkdans och folkdräkter på ett kvinnocenter i grannstaden. Se foton!""

Efter flera dagars fruktlöst arbete på Internetkaféer i tre städer och ett fotolaboratorium har jag insett att Allah inte vill att jag ska kunna sända några foton från marschen till Hallandsposten

Lördagen 27 december. Betlehem

Gårdagens tillställning med folkdräkter mm ägde inte rum i Betlehem utan i grannstaden Agneta var mkt påverkad av sin förkylning men är idag på morgonen bättre. Jag har en lindrig öli. Vid frukosten diskuteras den petition som vi ska lämna till FN. Den ursprungliga, som (om jag fattar rätt) mera tog hänsyn till palestiniernas synpunkter, har i natt omarbetats för att bättre passa med de mål som hrm från början har uppställts för vår marsch. Många har synpunkter (jag minns alla nattliga diskussioner på Miljöpartiets kongresser för att komma överens om detaljer i partiprogrammet) Trots att vi inte ska åka förrän 9.30 idag kommer vi inte iväg förrän 10

Information i kommunhuset

Nedgången i turism är naturligtvis ett stort problem här, inte minst i Betlehem och vi märker den genom att vara nästan de enda gästerna på hotellet, såväl i Jerusalem som Ramallah och Betlehem. Kaféer och restauranger står tomma och souvenirbutikerna har inga kunder.. I kommunhuset berättar en representant för staden om hur fruktansvärd situationen blivit pga. konfiskationer, inhägnader, våld osv. med minskad turism, ökad fattigdom, 59 proc. arbetslöshet osv., Muren är inte en säkerhetsmur, då skulle de byggt den på sitt eget område. Olika israeliska lagar förbjuder återlämning av mark till de palestinska ägarna.

En annan berättade om alla fångarnas situation med tortyr, våldtäkter, isolering osv. Även minderåriga fängslade

En amerikansk deltagare höll ett bra tal och bad om ursäkt för sin presidents handlingar. Borgmästaren berättade att han efter besök vid en Internationell konferens inte fick tillstånd att återvända via den vanliga flygplatsen utan fick åka via Jordanien.

Uppgav att 150 politiska fångar har avrättats innan de fördes till förhørslokal, några sköts av soldater, andra av civila, Borde undersökas av internationella domstolen

Avrättning april 2002 vid födelsekyrkan - skadade vägrades få ambulanstransport

Flera harr måst föda barn i fängelse
Kvinnor misshandlas liksom män När de lider av allvarliga sjukdomar vägras de sjukhusvård
Festlig demonstration genom trånga gator

Sedan genomförde vi demonstration tillsammans med lokalbefolkning genom trånga gator med "R-arna" sist och tjutande polisbil före för att bereda väg. Petitionen upplästes och överlämnades till FN:s representant utanför huset - vet inte varför vi inte fick gå in. Vi fortsatte vidare utan palestinska deltagare förbi Interkontinental Hotel (som ockuperades av israelerna när de var här) och nu står tomt, till närheten av en israelisk spärr mitt inne i Betlehem. Sedan en lång vandring förbi universitetet till Betlehems museum med flerspråkig chef

Flyktinglägret

I det flyktingläger som vi besökta trängs 11000 människor på 1 km². En läkare, har 300 besök per dag. Svart i de trånga gatorna pga. att el-system är gammalt, FN har ej pengar till bättring. Gammelfarfar (omkring 100 år?), vars sonson blivit dödad, hade en önskan – att få komma tillbaka och dö i sin hemby 20 km bort – som han inte kunnat besöka på över 50 år.

I kulturlokalen såg vi ett fint dansprogram med gamla sånger och en handling om att bruka jorden, behålla jorden, nedkallar regn till en torr jord, dvs. de ber om sin frihet. *Det är viktigt att låta barnen leva med sin historia på detta sätt. Vi har 46 dansare och har varit på utlandsturné. Många människor har utarbetat danserna, inte någon koreograf Några har blivit professionella dansare. De första åren fick man uppträde ute på gatorna men nu har man denna byggnad tack vare donationer. Här sker också andra kulturaktiviteter. Här finns en datorsal – jag kopplar upp mig och får kontakt men lyckas fortfarande inte sända något foto*

Dheisheh flyktingläger: <http://www.dheisheh-ibdaa.net/dheisheh.htm>

Volontärer fr andra länder kan hjälpa till här. F.n.. en tjej fr USA.

Strömmen försvann en stund medan vi var där. Vid kvällens marschmöte förklarade Torill att PPP med sina fanor var oväntade vid demonstrationen. Det gick att genomföra att de gick en bit bakom för sig.

I verkligheten var de där för att stödja oss.

Vanligen medverkar alla grupper som vid våra manifestationer, säger våra palestinska vänner.

- Om vi inte går tysta tycker jag vi ska sjunga, sa Dorthe

- I USA har vi inte tysta demonstrationer, vi väsnas, sa en annan.

Söndag 28 dec. Betlehem och Hebron

Som vanligt hinner jag inte göra en ordentlig rapport. Det jag skriver under dagen i fickdatorn

behöver redigeras (och idag råkade dessutom alltsammans försvinna när Agneta fick för sig att göra ren skärmen med en våtservett...)
Sammanfattningsvis hade vi fin demonstration i Betlehem igår - enda gången jag varit med om att en polisbil med tjutande sirener gick före för att bereda väg i de trånga gatorna) och vi besökta ett flyktingläger i Betlehem där en dansgrupp framförde ett fantastiskt fint program- Vi ser och hör ständigt nya bevis på den djävulska terror som palestinierna utsätts för.

Idag har vi varit i Hebron, en mångtusenårigt gammal stad, där israelerna stängt några skolor och gjort om till militärposter, där det i hela området bor 200 000 palestinier och där 400 judar mitt i staden gjort en bosättning - och skyddas av 2000 soldater.

I kväll i Jerusalem - lite kaos när vi återvände till samma hotell där vi varit förut och skulle återfå våra tidigare rum men alla har nu troligen fått rum (Agneta o jag bor på ett loft tillsammans med norskan Pavari). Några är förkylda., några har haft diarré, en har vrickat foten och Toril har slut på blodtryckstabletterna men i stort sett är alla friska och glada.

I kväll har tillkommit ett tiotal norska kvinnor. I morgon kommer vi att sluta dagen i Nablus, om vi blir insläppta. Det sägs att där råder utgångsförbud

Måndag 29 dec. Från Jerusalem via Qalqilia till Tulkarem

I natt så kallt så t.o.m. Agneta frusit trots sovsäck och filt.

Vi bor rakt ovanpå toa utan tak emellan så detaljer i förrättningarna hörs bra. Soligt idag.

Qalqilia – inringad stad

Utanför Qalqilia fick vi vänta länge vid israelernas checkpoint, innan de släppte in oss.

Borgmästarn berättade:

det är en inringad stad mot sin palestinska omgivning - muren är inte en säkerhetsmur. Andelen extremister som kan ta till våld ökar, dvs. muren motverkar sitt säkerhetssyfte. Vi får inte ha polisfordon el polisuniformer, man har stulit vårt vatten och tvingar oss köpa vatten från Israel. Vi har inte fått de utlovade portarna i muren utan bara en i öster. Vi kan inte kommunicera med vår omgivning.

Folk här kommer inte att acceptera ngn överenskommelse mellan Arafat och Sharon och andra om muren ska vara kvar. T.o.m. USA säger att denna mur är olagligt.

Man har tidigare här haft gott förhållande mellan judar och palestinier.

Häromdagen var 600 judar från fredsrörelsen här och försökta komma in och protestera.

Inringningen hindrar 600 universitetsstudenter från sina studier. 400 affärer har fått stänga, 4000 personer har lämnat staden, arbetslöshet 80 proc..

Fattig stadsbild, men med GB - reklam och Marlboro förstås.

Hästar och åsnor bredvid stora lastbilar
Generalsekr. i General Union of Palestinian Women talade (se stencil)
samt Women against the wall movement i Qalqilia
Vi genomförde ett demonstrationståg till muren med plakaten

Sue, en amerikansk judinna frågade soldaterna som kom fram när vi stod vid muren:

- När ska ni öppna porten

- Aldrig.

- Ni hade ju lovat.

Fler soldater anländer.

- Om ni inte gr er av arresteras ni allihopa.

Detta alltså vid en fredlig protest på palestinskt territorium

Olivträd planteras

Vi planterar kanske hundra olivträd i en liten by nära muren (Jayyoose mellan Qalqilia och Tulkam). Senare kommer kanske 3000 olivträd planteras för de pengar vi samlat in.

Småpojkar kastade sten på stängslet och inom någon minut kom en militärbil. Sensorerna i stängslet funkar.

Tulkarem

Vi övernattar i Tulkarem pga. att det är osäkert i Nablus

Checkpoint egentligen stängd kl. 17 men vänligt nog öppnas den 1 min och vi får även köra förbi spärren fram till de palestinska bussarna (den israeliska bussen får inte kör in). Virrvarr vid utbyte av bagaget mellan bussarna - liksom när vi 18.30 bär upp allt till kommunhusets 3 vån. Agneta har feber.

En deltagare är upprörd över att vi hjälps åt att flytta över allt bagage och förstår inte att det skulle ta en halvtimme om var och en skulle leta reda på sitt bagage i mörkret i det sprängfyllda bagageutrymmet.

Borgmästaren här berättade som i andra städer hur skolbarnen hindras från skolgång,
Pojkar sätts i fängelse osv, Vår stad har bombats och angripits med alla slags vapen utom kärnvapen.

Lory talade för vår grupp

En pojke berättade att han blivit så skadad så han nu inte kan gå utan måste bäras omkring.

En annan blev beskuten av en stridsvagn på väg hem från skolan.

- Min son skulle gå till apoteket och hämta medicin till sin bror. Blev skjuten i bröstet och dog
En annan mor berättar om en son som dödades när 6 missiler sköts mot hans bil från luften.

- 50 israeliska tanks angrep och flygplan och han försvarade sig i timmar innan han dödades

- Han var student vid universitetet, arresterades och påstods ha kastat sten. Vem borde sitta i fängelse, de som ockuperar vårt land el de som ockuperas?

Kvinna - foto - elever och lärare kan behöva 3 tim för att komma till skolan pga. avspärningarna Skollärare - förutom all annan försening kan soldaterna låta oss vänta 2 tim vid spärren Många av stadens invånare vittnade om sina erfarenheter av hur israelerna misshandlat, försvårat det dagliga livet, förstörd skörd och vattentillgång. Många ville berätta.

Ung kvinna: Jag arresterades vid en vägspärr och de sköt mig i magen och i benen och de lät mig ligga blödande tills de slutfört sin operation. Hon opererades, har blivit handikappad efteråt. Fördes efter op till fängelse, åter till sjukhus för ny op. Många sitter i fängelse utan att vara anklagade för något, även minderåriga.

Flera av palestinierna här har kommit från byar här omkring och väntat på oss sedan kl 14. Nu måste de skynda sig hem innan det blir sent och farligt.

Agneta och jag får bo hos som är president i UPW. Kan inte åka till andra städer.

Hennes föräldrar kommer från Haifa, sonen är 18 år. När vi höll på att avsluta mötet hörde vi en kraftig smäll och Nada ringde hem för att be sonen att inte komma och hämta oss. Han hade emellertid redan åkt.

- Här skjuts ofta, militären kommer här genom våra gator ofta,

Vi samtalar i deras vackra hem kring en kopp te.

Utlänningar som arbetar här sätts ibland i fängelse och utvisas sedan

Det är principiellt möjligt åka till Jordanien men omöjligt i praktiken. Maken får inte, han har suttit i fängelse för arbete i demokratiska fronten från 1983 till 1988 och sedan under intifadan åter fängelse 6 mån och sedan samma igen ytterligare ett år Fick inte ta emot besök, inga klädbyten, (tvättade kläderna medan de satt på kroppen), inga tidningar el böcker i början. Alla fängelser i tält, hett sommar, kallt vinter, i Negev Vi var 10000 i fängelse i Negev. Småningom böcker. Smugglade ut brev i plastkapsel via frigivna medfångars tarm

Arbetar hos myndigheterna och demokratiska fronten

Svårt förflytta sig inom Palestina och inte alls till Israel eftersom det inte finns ngn myndighet som kan utfärda tillstånd. De flesta åker därför in utan tillstånd för arbete - och om de upptäcks sätts de i fängelse. I området finns flyktingläger och israels militär har där förstört många hus.

Palestinier som flyttar till andra arabländer behandlas mkt illa där.

Här är allt stängt nu på kvällen. Ingen bio på 3 år. Västbanken exporterar grönsaker men problem med att allt måste gå via Israel. Förr odlade man apelsiner, det går inte nu.

Tisdag 30 december Vi får ett litet smakprov på hur palestinierna har det dagligen

Vi vaknade imorse av galande tuffar, böneutropare från minareten och vind tjutande

från springor i fönstret. Har bott i natt hos Nada i Tulkarem. Maken har suttit i fängelse i flera omgångar, även hustrun har varit arresterad för politisk aktivitet. Gatorna var tomma när vi åkte hem till dem igår kväll - folk vågar inte vara ute på kvällen. Israelisk militär skjuter ibland på natten bara för att störa.

"Israelerna gör livet så svårt som möjligt för oss för att få oss att lämna landet, men det gör vi inte" säger de.

Någon har tagit bort vägen

Vi ska idag åka till Nablus - men får strax före starten veta att staden är stängd, vi kan inte komma in där. Vi beslutar oss därför att istället åka till Jenin (ett par mil från Tulkarem) - dit vi enligt planerna skulle åka i morgon Vid checkpointen utanför Tulkarem en kissepaus i buskarna, Mathilda lämnar oss för att åka hem och de maskingevärsbeväpnad soldaterna begär att vi alla ska visa pass och visum.

Vi gungar fram i 20 km/tim. ett stycke på en gropig väg bredvid "Wall Street" - de fina vägar som israelerna byggt kring sina Apartheidstängsel, innan vi kommer upp på en bättre väg.

Vi får besked att vi ska kunna köra direkt till Jenin ganska snabbt men strax därefter annat besked: Nej den chechpointen har israelisk militär nu stängt (vilket inte betyder att man kan åka genom utan problem utan tvärtom att ingen alls får komma igenom). En liten illustration till livet för palestinierna.

Men vi får snart ännu påtagligare illustration. När vi är nära Jenin stannar bussen. Det visar sig att militären nu har brutit upp vägen på en flera hundra meter lång sträcka och gjort en spärr av schaktmassorna. Vi måste lämna bussen och gå till fots förbi hindret och få en annan buss på andra sidan. Israelerna har förmodligen någon vacker förklaring - men det verkar mest som om det rör sig om ren djävulskap - för att försvåra livet för palestinierna. Det finns inga soldater här - bara slut på vägen.

En mkt god erfarenhet för oss.

Alla släpar sina väskor ute i naturen och upp över grus- och stenvallar. Och bilar, mest taxi, trängs och tutar och försöker köra uppe i olivplanteringen förbi den borttagna vägen. Avspärningen ligger bredvid en soptipp där fåglar svävar ovanför och får betar bredvid.

På andra sidan har man snabbt fått fram två bussar.

Jag är inte förvånad över denna ondska - däremot över att ledande medier i vårt land liksom en del framträdande politiker kan prata om Israel som en demokratisk monark i regionen. För oss utgör detta intermezzo inget stort problem - vi är välklädda, friska, har lättburen packning och går här i vackert solsken. Det drabbar på ett mycket värre sätt folket här, t.ex. en gravid kvinna som i regn och kyla med värkar är på väg till en

förlossningsklinik och inte får komma fram. Flera kvinnor har fött vid vägkanten.

Stridsvagn på vägen

Vi förstår att mobiltelefoner, som vi ser väldigt många har här, är till stor nytta när man ska meddela anhöriga och andra som väntar, när, var och hurr man blivit hindrad i sin resa.

När vi lämnade Tulkarem och hade en tom dag i Jenin framför oss trodde vi det skulle bli en ledig eftermiddag med tid för diverse privatpyssel som vi annars inte hunnit med. Men när vi småningom är på väg till vårt härbärge, en jordbruksskola (upprättad bl.a. med stöd från SIDA) som ligger en liten bit utanför staden stoppas vi av israelisk militär med en stridsvagn. Vi får inte komma fram. Vår kraftfulla taleskvinna från Australien (aktiv i Judar mot ockupationen) kräver att få tala med befälet. En av våra medlemmar har huvudvärk och det går inte att stänga av motorn på den gamla bussen (då startar den inte igen säger chauffören) och en beväpnad soldat med stor packning på ryggen, sjukvårdsutbildad, kommer in i bussen för att undersöka henne. Han ställer en del adekvata frågor och tar pulsen och säger att det kanske kan vara influensa. Men det påverkar inte avspärningen (vi talar förstås inte om att det finns en doktor i bussen).

En ambulans kör iväg mot staden och strax därefter får vi köra. En pojke som försökt besöka sin sjuka mor sitter sedan två timmar i kölden vid vägkanten - vår taleskvinna fick uppfattningen att han hindrades att gå såväl framåt som bakåt som straff för att han försökt komma förbi.

Bussen hackar sig gungande och knarrande uppåt långt ut på landet och jag förstår att det inte kan bli aktuellt att ordna fotolabfrågan inne i Jenin (jag har samlat ihop minneskort från flera deltagare digitalkameror för att ordna nedladdning på CD). Det verkar som om ljuddämparen rök av i en grop.

När vi är framme är det mörkt och klockan är halvsju. Jag ska ligga på golvet mellan Agneta och Vivian som får var sin säng - rummet utlånat till oss av en student.

Det finns inget varmt vatten och många längtar efter en dusch.

Det finns ett datorrum här med internetuppkoppling och jag försöker åter - men som förut förgäves - sända en bild till Inger på HP.

Nyårsafton, onsdag 31 dec 2003 i Jenin: Militärfordon mot fredliga kvinnor.

Vi har sovit i stort sett bra i kölden. Pyjamas kompletterad med tröja och byxa och strumpor i sovsäcken. Det hostas en del. Det finns inget varmt vatten. Man behöver inte duscha varje vecka - i varje fall inte om man är köldrädd som jag. I husen är det kallt i detta land. En del av våra vänner i Halmstad fryser hos oss när vi har 19 grader. Här är det nog 10. Till den övriga tortyr som fångslade palestinier utsätts för kommer

kylan vintertid i tälten.

Ute blir det snabbt varmare när solen kommer fram och vi står ute i vacker miljö och äter vårt pizzaliknande varma bröd som troligen den lokale bagaren levererar.

Bussen är otroligt smutsig - om man försöker dra undan en gardin virvlar dammet kring oss - några säger sig ha andningsproblem och har halsdukar framför ansiktet.. Flera säten har fastnat i viloläge. Har gått igenom all dokumentation vi fått och sett efter vad som bör slängas för att inte några palestinier ska kunna råka illa ut när israelerna på flygplatsen kommer att gå igenom vårt bagage i detalj. Det andra problemet vid avfärden är att de kan hålla oss kvar så länge att vi missar flyget - även om vi infinder oss 4 timmar före avgång. Det diskuteras att sända papper och filmer per post för att undvika problem. Jag ska samla några adresser i en datafil och sända till Sverige så jag inte har kvar den i datorn på flygplatsen.

Bussen stannar vid en däckfirma och antingen byter el pumpar ett tomt däck.

Vi stannar i en liten by, där en man leder en gravid get och där vi kan köpa kaffe av en pojke på gatan och kex mm i en kiosk vid vägen, medan vi väntar på palestinska kvinnor som ska ansluta sig till vår demonstration vid muren. Från andra sidan ska komma israeliska kvinnor.

Stora vägen norrut från Jenin mot Nasaret är rak men eländig och gropig, måste ibland stanna upp helt för att passera en grop.

Marschen hindras av militär

Nära muren stoppas vi av en militärpostering med flera fordon varav en tank. I ett dike vid sidan av vägen ligger tre soldater på post. Vår förhandlare tar kontakt med soldaterna och medan vi väntar på att högre befäl ska komma (överste ?) står vi med banderollerna på vägen och sjunger för soldaterna.

Det visar sig att vi får inte åka till den by vi skulle till. Vi utgör knappast ngt säkerhetsproblem för Israel - hurra för yttrandefriheten i regionens enda demokrati.. Militären är dock vänlig nog att låta bussarna vända i vägkorsningen.

Vi åker nu en lång omväg till en annan gränspassage i förhoppning att bli insläppta. Vi uppmanas att inte gå ut med plakat osv. om vi möter nya spärrar - kanske försvårar det passagen. Jag förmodar att militären ganska bra via satellit och annan kommunikation kan hålla reda på var vi är (de kan ju från luften mörda politiska motståndare som sitter i sina bilar) så jag tror knappast det har så stor betydelse om vi tar fram banderoller - men man vet aldrig. Det finns inga säkra regler. Ett av problemen för palestinerna är godtyckligheten, det som går en dag går inte nästa.

Vi passerar byn där Jesus botade spetälska - liksom annorstädes ser man här många halvfärdiga hus.

Jag ser nu att det som jag trott varit vanliga väggropar kanske är medvetet uppbruten

vägbana.

Enl. kartan är det ungefär 10 km resa som vi nu använt mellan 2 och 3 timmar till. Vår lokale bussledare (som varit i Sverige och kan säga "Jag älskar dig" på svenska) berättar att hans fru nu inte kan besöka sina föräldrar på andra sidan muren. Annan effekt av spärrarna: Förr arbetade många palestinier i Israel - nu tar man istället hit arbetare från Taiwan och liknande. Man hindrar palestinerna att arbeta. Han har varit här med internationella och israeliska demonstranter tidigare och utsatts för tårgas som gett skador som fortfarande syns. Till och med israeler som demonstrerat har blivit beskjutna.

12.20 Våra bussar kör nu ut på en åker för att kunna komma vidare på en väg som inte är spärrad.

Vi kommer nu fram till en by nära muren, där man inte längre har drickbart vatten, eftersom det smittats ned av militärens avlopp. Vi vandrar genom bygatan och ned över åkrarna till muren. Många från byn följer med. Stängslet, som går tvärs över palestinska åkrar, består här av först rullar av taggtråd, därefter en vallgrav, sedan en betongmur och slutligen ett högt nätstaket (med sensorer). På andra sidan militärens väg (Wall street) längs stängslet. Och där fortsätter åkrarna som tillhör byn men som israelerna spärrat av. Militärens kommunikationer fungerar: inom några minuter kommer 4 militärfordon och ställer sig med vapen riktade mot oss. En del byinvånare som vet att israelisk militär inte varnar innan de skjuter håller sig på lite avstånd.

Kommunfullmäktiges ordf. (byn har 2000 invånare) håller ett litet tal och vi ställer oss en stund längs stängslet och håller varandras händer. När vi redan börjat gå tillbaka kommer två tankliknande militärfordon (humbbees uppges en amerikanska) på vår (den palestinska) sida av stängslet rullande över bybornas åkrarn. De stannar kanske 70 m från oss och följer oss allteftersom vi retirerar. En helikopter brummar i luften.

Detta sker alltså mot fredligt demonstrerande kvinnor från västländer, flera i 70-80-årsåldern. Några har varit rädda då de hört att vid en annan demonstration idag har ett antal demonstranter blivit beskjutna, bl.a. ett par internationella fredsaktivister, och några sitter arresterade. När jag försöker finna någon som har förstahandsuppgifter får jag beskedet att 11 personer blivit skjutna i Gaza och att någon annan stans har två internationella kvinnor angripits.

Vi åker tillbaka mot Jenin och kommer till byn där det finns en vattenkälla där Jesus drack på sin väg från Nasaret till Jerusalem. Vi besöker den 2000 år gamla kyrkan. Här utspelades några av Nya testamentets historier om Jesus Adrienne, Dorit Ursula, och jag tar en taxi till Jenin för att ordna fotolabb-frågan och godis för nyårsfirande.. Jag knäpper på mig det dammiga bilbältet med föraren knäpper upp det igen och säger "No problem"

Längs vägen fullt med bilvrak på ett ställe

Massakern i Jenin

Agneta upplever under tiden vittnesmål från den fruktansvärda belägringen och massakern vid flyktinglägret i Jenin våren 2002. Belägring 2 veckor, 120 människor dödades när israelisk militär sköt dag och natt. 470 hus förstördes. Människorna fick inte hämta mat och vatten, saknade el. Barnen hade gråtit efter mat och dryck men kunde bara få några droppar. Man hittar fortfarande döda kroppar.

Et vittne berättar - (nu ensamstående mor med 6 barn): Mannen hade skjutits ihjäl när han tvingades ut på gården med ett spädbarn i famnen. Soldaterna beordrade honom att lämna ifrån sig barnet och sköt sedan ihjäl honom.

En annan mor: Jag hade bett soldaterna att ha barmhärtighet och inte spränga huset eftersom hennes rullstolsbundne son fanns där. De sprängde ändå och senare hittade man i ruinerna rullstolen men inte pojken. Barnen i lägret är starkt påverkade av det de har upplevt.

Filmen Jenin Jenin om massakern är förbjuden i Israel. Yttrandefriheten i regionens enda demokrati...

Ljusvaka och F16-plan

Nyårsaftonen Jenin avslutas med en ljusvaka vid lämningarna efter två hus som förstörts av israelisk militär. Militären kom på natten och tvingade ut familjen i kylan i bara nattdräkter. De fick inte ta med sig någonting. De sprängde även en broders laboratorium så han förlorade sitt levebröd. Barnen klättrar upp med sina ljus på något som jag trodde var en liten bergknalle men som vid närmare besiktning visar sig vara resterna av ett hus.

Medan vår ljusvaka pågår påpekar en man från Jenni att tre F16-plan finns ovanför oss - med mördande missiler mot mänskliga mål. En nyårshälsning från Israel till palestinerna. F16-piloterna är inga självmordsbombare, de riskerar inget för egen del under sina morduppdrag

Nyårsnatten avslutas med nötter, apelsiner och dans till palestinsk musik. En lärare vid skolan gör en bejublade imitation av en känd person.

Torsdag 1 januari 2004 Från Jenin till Nasaret via Golanhöjderna

Smått och stort blandat - noterat under dagen i fickdatorn

Igår kväll hade vi liten nyårsfest med nötter och apelsiner och dansande till palestinsk musik. En lärare vid institutet gjorde en bejublade imitation av Arafat.

Kallt som vanligt. Sopar golvet i vårt rum men hittar ingen sopskyffel. Det finns ingen frukost här idag. Solen börjar värma. Vacker omgivning. Hittar inte Jennys kamerakort och inte mina

laddade batterier och laddare. De sitter troligen i väggen hos Nada i Tulkarem. Hoppas att jag i Nasaret i kväll kan packa upp allting och leta försvunna saker. Väskor, och kläder är nu väldigt smutsiga. En kvinna vars väska hade hamnat i Haifa har nu återfått den (foto). Adrienne är bussledare.

Apropå alla bilvrak vid vägen - Jag har varken i Israel el Palestina sett några tecken på någon som helst återvinningsverksamhet. Däremot har man system i toaletterna för att spara vatten, nämligen tvåspolssystem, för illa och stora spolningen.

Parodisk passkontroll

När vi nu kör mot Jenin stoppas vi efter ett par km vid en checkpoint som inte fanns igår. Vi kom iväg senare än planerat och kommer inte att kunna hålla tiderna i dagens planerade program. Detta blir en helt crazy kontroll. En av våra deltagare samlar in alla våra pass i en hög. Därefter går vi ur bussen och vi delar själv ut passen till varandra. Medan soldater i en stridsvagn tittar på. Och sedan går vi upp på bussen igen och åker vidare. Tyvärr inte något foto från denna fantastiska självbetjäning. Hur har soldaterna tänkt?. I bästa fall är de tumma, i värsta - och troligare - vill de helt enkelt krångla till det för folk. Vid taxistationen i Jenin lämnar två danskor bussen för att ta sig till flygplatsen. Vi tar samtidigt en mycket kort (exakt 20 min. säger Adrienne) kisspaus (hittar en toa inne i en vacker trädgård) och bussledarna köper bröd så vi kan få lite färdkost i bussen. Vi är avsevärt försenade. Tyvärr är det få som inser att om 50 personer ska fortsätta färden kl. 10.05 kan man inte påbörja påstigningen kl. 10.05. Alia väntar på oss på den israeliska sidan. Agneta ber mig påminna henne om hur fruktansvärt irriterad hon blir över sådant här så hon inte går in i liknande situationer i framtiden..

Kl. 10.15 sätter sig en deltagare lugnt på en kaféstol och röker... Det visar sig småningom att vi väntar på bussledarna som behövde mer tid för att skaffa mat åt oss alla. Kl. 10.40 kommer vi iväg från Jenin.

Checkpoint Salim med många stridsvagnar

Kl.11.00 är vi vid checkpoint Salim. Vid sidan av vägen en kamouflerad och taggtrådsförsedd grusvall bakom vilken soldater sitter. Framför oss larvar en stridsvagn runt på vägen. När det är vår tur går Adrienne fram och förklarar vilka vi är. Den här gången kommer en soldat ombord och tittar på passen. Han har hela tiden högerhanden på geväret. När vi passerar ser vi att här står ungefär 15 stridsvagnar i en rad. På palestinska sidan av gränsen. Efter 100 meter kommer vi till murbygget och ytterligare en checkpointdel där vi får stanna ett tag. Nu får vi gå ut och ställa oss i en kö. En soldat kommer och säger att vi inte får ta några kort. Efter en stund får vi ordern att tömma bussen

för att den palestinska bussen inte får passera men en israelisk ska komma och ta oss istället. Därefter ny order - vi ska själva bära allt bagage genom spärren. En norska med en trasig jätttestor väska undrar om jag kan bära den. Det går inte eftersom jag har båda händerna upptagna av egna väskor. Jag skjuter fram den stora väskan i kön och ber alla att ska låta den successivt gå framåt. Ovanför oss dånar jetplan.

Det mesta påminner om gränspassager i Sovjetunionen på den gamla tiden - fränsett att man då visste i stort sett vad som gällde. Inte så mycket godtycklighet och ren vilja att försvåra för resenärerna. Nu står vi alltså kl 11.45 stilla i en kö för att visa passen för andra gången i samma checkpoint. En lastbil fylld med kossor skramlar in på en sidväg. Jag får nu höra av Adrienne att vi faktiskt hade kunnat få köra de palestinska bussarna genom checkpointen men att de palestinska förarna inte vågade av rädsla för israelerna - som palestinier är de trots allt något säkrare på palestinskt område än israeliskt verkar det. Idag byggnadsarbete pågår bredvid oss - murbygget. En israelisk bil som ska in i Israel granskas som på sovjettiden - man tittar i motorrummet och under stänkskärmar.

Jannie berättar att en soldat frågat om vi inte varit rädda på Västbanken

- Nej

- Men dom hatar oss ju och är terrorister allihopa

- Menar du även kvinnor och barn

- Ja om dom inte redan är det så blir dom det
Mitt splitternya pass granskas noga och soldaten frågar hur länge det är giltigt.

Den som granskar Agnetas pass frågar vart hon ska (Till Sverige) och säger " Home sweet home. Happy new year" På andra sidan väntar Alya med fina israeliska bussar. Vi kommer iväg in i Israel kl 12.15 efter att ha rest cirka 15 km på 4 timmar. Nu har vi genast fina jämna vägar - och inga checkpoints.

Kirsten åker iväg med en taxi till flygplatsen och har med sig den förväxlade väskan.

Vi passerar ett fängelse för politiska fångar från Palestina.

Nu kommer vi ned i Jordandalen och ser på avstånd lite Jordanflod som för skandinaviska förhållanden inte är mycket till flod. Stora reningsverk. Stora bevattningsanläggningar på åkrarna. En viktig del i israelernas stölder från palestinerna är vattenstölden. Det är betydligt lättare att få god ekonomi i lantbruket om man har tillgång till vatten än om man inte har.

Jordan och Golanhöjderna

Alya kommer över till vår buss och informerar. Jordanfloden är varken vid eller djup. På andra sidan ser vi jordanska berg. Hon förklarar varför majoriteten av israelerna är starkt emot att Golan återlämnas - Hon är själv för att Golan återlämnas i samband med en fredsöverenskommelse med Syrien. Vi ser en del bananträd. I Nasaret är hela

befolkningen palestinsk-israelisk. På sommaren kommer kristna i stora grupper för att döpas i Jordanfloden.

Det diskuteras i bussen hur man ska undvika problem vid utresan. Till och med amerikanska judar är inställda på att "sopa igen alla spår av besöket på Västbanken" - medan Toril som rest här många gånger tycker man överdriver riskerna. Vi kör mellan Gennesarets sjö (där Israel tar sitt mesta vatten) och Golanhöjderna. Dadelpalmer. Området här var sumpigt och ogästvänligt (malaria) så de palestinier som bodde här var glada att sälja till judar som kom hit på 1880-talet. En kort kispaus för de allra nödigaste kl 13.40 visar sig ta 25 minuter, vilket skapar avsevärd irritation hos några i bussen. Det visar sig ha varit köproblemet.

Vi kör upp på Golanhöjderna, en vulkanisk platå. Från höjden fin utsikt över Gennesarets sjö = Galileiska sjön.

Vi ser syrisk kanonställning och får info av Alya om historien här.

När det gäller palestinernas vatten så är palestinska områden högre belägna än Israel och har stora undervattenskällor. Israelerna har byggt sina bosättningar just där de kan ta palestinernas vatten.

Gennesarets sjö ligger under havsytan och dalen har uppstått vid en jordbävning, utgör samma spricka som går ända ned till Victoriasjön. En modern by, olivplanteringar och en del åkerbruk. En kibbutz. Fin väg. Vi åker till Tiberias för att hämta en deltagare som väntat på oss i flera timmar.

Längs södra ändan av sjön - en enda lång badstrand med strandhotell osv. Tiberias en modern storstad med höga hus i centrum. Det är en extrem skillnad mellan det rika, rena enkelt fungerande Israel och de fattiga, smutsiga städerna på Västbanken med alla hinder för resor. När vi ser något som liknar en blivande cykelväg bredvid vägen slår det oss att vi inte sett en enda människa cykla. En demonstration var planerad i Tiberias enl. det ursprungliga programmet men vi är flera timmar försenade så det bli ingen.

Vi passerar Kanan där Jesus konverterade vatten till vin.

Demonstration i skymning i Nazaret

I Nazareth dit vi kommer i skymningen har vi liten demonstration genom ganska folktomt centrum. Ett par kafégäster ropar We want peace
1. Välkomsttal av Nabila Espanioly, en mycket kraftfull palestinsk kvinna och fantastisk talare. Direktör för Al-Tufula kvinnorcenter där vi samlas. Nazareth är en palestinsk stad i Israel, alltså araber som kunde stanna efter 1948. Det finns även flyktingar från omgivningen. En mängd palestinska byar totalförstördes och flera hundra tusen tvingades iväg. Fram till 1966 hade palestinerna i Israel liknande situation som palestinerna i de ockuperade områdena har idag.

Ett par andra representanter för olika grupper inom koalitionen av kvinnor för fred berättade något om sina aktiviteter och vi hade mycket fin diskussion. Sue, amerikansk judinna, också vältalare, sa att hon skäms som judinna när Israel gör sådant i hennes namn.

Några skojiga självuppleva exempel gavs på hur en sorts rasism råder i Israel och USA: en palestinsk kvinna med israeliskt utseende hade oväntat blivit vänligt behandlad, Alya Strauss, 85-årig judinna, hade vid besök i USA vid samtliga åtta flygplatser som hon passerat blivit specialundersökt därför att hennes förnamn var arabiskt...

En glad överraskning avslutar dagen: vi får bo på ett sorts nunnehärbärge, Betharram, i tvåbäddsrum som är mycket vackra, rena, varma och försedda med varm dusch! Agneta och jag fick bo i abbedissans eget rum som hon snabbt hade utrymt. Det finns gott om rum i Nazareth som renoverat och byggt för många turister som nu uteblir.

I morgon ska vi åka 7.30 till Jerusalem (det blir vår i kilometer räknat längsta resa men i timmar sannolikt den kortaste) och delta i en stor fredskonferens i Notre Dame Center och sedan marschera från östra till västra Jerusalem och delta i den demonstration som Women in Black genomför varje vecka.

I morgon åker Lena och Elinor hem och dagen därpå Agneta och jag.

Fredag 2 jan Från Nasareth till Jerusalem

Kära vänner. Jag har idag via norska kamrater, som kommit hit idag, fått veta att mina anteckningar gett intryck av att det mest varit problem här. Förlåt. Jag är läkare och van att skriva sjukjournaler - då påpekar man inte allt som är friskt...

Vi har haft det fantastiskt och Agneta och jag som åker hem imorgon kommer att sakna marschen. Det har varit fint kamratskap, vi har mött underbara människor, vi har fått starka upplevelser av hur ockupationen påverkar palestinernas liv. Det mesta har fungerat perfekt om man tänker på förutsättningarna. Detta är ett 50-tal människor med olika bakgrunder som färdas på ett okonventionellt sätt, ett projekt organiserat av besjälade lekmän. Det handlar inte om en charterresa anordnad av professionella. Så tro mig - oroliga makar och föräldrar - vi har det fint. Även om många hostar är de flesta friska!

Anteckningar i fickdatorn idag

Vi har bott på ett underbart Pretres du Sacre-Coeur de Betharram, box 22, 16100 Nazareth tel 972 46570046 som sköts av tre systrar (nunnor?). Mkt trevligt ställe i hundra år gammal religiös byggnad. Enkel frukost vid dukade bord. Abbedissan kallar till frukost med gammal skolklocka. Färskt bröd, hemlagad marmelad.

Varm mjölk till riktigt kaffe. Rekommenderas varmt. Pris 28 dollar för dubbelrum. Någon sade att komma från Västbanken till Israel var som att lämna vänner kvar i ett fängelse och komma ut i friheten. En syster ringde i en "skolklocka" kl 7 när frukosten var klar.

I israelisk buss via Jordandalen

Från Nasareth slingrande väg nedför bergen och man ser nere i dalen en liten sjö. Apelsinlundar. Snart rak motorväg. Till vänster det rundade Taborberget Bördig åkermark här.

Vi ser det stora berget där David och Jonathan slängde sig på sina svärd istället för att ge sig till filistéerna. Gilboraberget. Vi kör till Jerusalem via Jordandalen.

Vi åker nu en genväg - en israelisk väg genom palestinskt område - bussen behöver inte ens stanna vid checkpointen. Alya vet inte säkert vad s gäller för denna vägen. det rostiga stängslet på sidan av vägen markerar gränsen mot Jordanien. Denna väg är öppen för även palestinska taxi, möjligen ven för andra palestinier. Jordanfloden särskilt liten nu pga. flera års uteblivna reg. Det man här ber om är regn.

Nabila berättar att det är våra israeliska busskylltar som vår passage enkel. Palestinska fordon skulle stoppats och palestinier som bor på andra delar av västbanken kan inte komma hit. Mobiltelefonen signalerar att vi nu är under Jordanskt telenät.. Här är torrt men på flera ställen bevattnade odlingar och man förstår verkligen att makten över vattnet är minst lika viktigt som makten över marken. Vi får telefonmeddelande att palestinska kvinnor inte har fått komma till den stora konferensen i Jerusalem. en stor fårhjord. Nadila beskriver konferensen och demonstrationen idag. Inte minst ett stöd för de små grupperna av Women for peace att komma samman och känna stöd från varandra. Vägen tycks heta Gandhis väg. Mycket sterilt landskap. Flera fårhjordar med herdar. Vägen till Jeriko stängd, där får man inte åka. Enstaka kamel och dromedar. Vi åkt genom den judiska öknen och kommer till Jerusalem från den östra torra sidan. Många bosättningar här kring Jerusalem.

Vi diskuterar strax före Jerusalem i bussen vem som ska tala och vad som ska sägas av vår representant under 4 minuter vid konferensen. Fem minuter före ankomsten till Jerusalem voterar vi i bussen bl.a. om huruvida vår taleskvinna ska säga att hon är lesbisk el inte.

Fredskongressen

Vi kommer till kongressbyggnaden där den stora gemensamma konferensen för fredsaktiva kvinnor i Israel och Palestina hålls (Coalition of women for peace). Kvinnor från Västbanken hade inte fått tillstånd av israeliska myndigheterna att komma.. I hallen får vi hörlurar för översättning mellan hebreiska, arabiska och engelska. Man bär in

plakat för eftermiddagens demonstration.. Stor-TV visar talarna i presidiet. Man kan köpa women-in-black-paraplyer.

En parentes - jag frågade igår vad det är för skillnad i rättigheter och skyldigheter mellan arabiska, kristna och judiska israeler. Svår fråga sa Alya Enl konstitutionen är alla lika. I praktiken är till exempel. en hel del offentliga jobb endast öppna för judar. Det formuleras inte så utan det fordras att man gjort vpl för att få tjänsten. Och araberna får inte göra någon vpl. Slut på parentesen.

Anteckningar från konferensen:

Vittnesbörd, till exempel. systrarna som skrev till domaren och värdjade om att deras far ska få komma hem från fängelset eftersom där ensam och gråter, mamma har dött. Administrativt fängslande är olagligt enl internationella regler.

En talare - vi har hundratals sådana här historier En talare - Ang språk, min mor talade på arabiska och jag svarade på hebreiska. Många som växte upp i arabisktalande områden ville inte tala arabiska och jag beklagar det. Växte upp i Irak? Ang ockuperade områden har jag funnit att de ekonomiska problemen dominerar. Skyddsvallen är ett täckord för något annat. Intifadan har lett till en recession i dessa områden. Kvinnor vars män satts i fängelse får försörja familjen själv. I Israels fattigaste sektor ser man en kraftig nedgång (kanske är det Israel hon talar om). Det finns en länk mellan ockupationen och den ekonomiska situationen. I Haifa finns nästan inga araberna - kanske bara några renhållningsarbetare. Judarna där har ingen som helst kunskap om ockupationen och dess samband med ekonomin. Familjer som blir utan sin lön under flera månader, hur kan de klara sitt liv. Jag försöker förtränga att min lille son en dag kommer att bli soldat. Han säger "Jag är den ende med vänstersympatier i skolan". Senare säger han att det inte längre är något problem Hur. Jo nu pratar jag inte politik längre. Det kan inte bli någon frihet utan social rättvisa. Sonen vägrade bära de shorts som delades ut Jordandalen tillhör Israel. När de istället bar T-shirts med Stoppa ockupationen skrek de andra Skjut dem. Sedan vårt förra möte ar flera av våra systrar skadats eller dödats (dött?). En tyst minut till deras minne.

Våra taleskvinnor beskrev vårt generella samarbete, vi är här för att erbjuda vår vänskap och undersöka hur vi kan fortsätta samarbetet. Deltagare från SA och Iran utöver EU och Am och Australien och Canada. Beskrev vår petition till FN. Vi vill visa de kvinnor är som arbetar för fred att de inte är ensamma. Denna marsch är bara

första steget i samarbetet.

Vid öppen diskussion - kvinnor från London vill veta mer om fångslade kvinnor. kvinnor. från New profile Det är lättare för alla i Israel att säga min son dog i Gaza än att min son vägrade tjuv i försvarsstyrkorna. Vi bör föra ut budskapet att denna tjuv inte är bästa sättet att tjäna sitt land.

En norska - Vi kan förklara för soldaterna att vi känner igen situationen från nazisternas ockupation av vårt land och att deras verksamhet motarbetar Israels intressen - vi européer känner igen - - se ovan

En italienska - Det faktum att palestinska kvinnor inte kunnat komma hit idag visar en aspekt av ockupationen.

Women in black var de första som protesterade En man - Som judisk vänstermänniska ser jag n fascistregim som gör som de vill med stöd av Bush och Blair, ingen indrar dem. Var är de hundratusentals som borde protestera. - Varje dag ockuperar vi mer, på det ekonomiska området, på det sociala osv. Varför lyckas vi inte stoppas det.

Vi får höra att man idag bombat i Nablus och hindrat ambulanser komma fram. Får också uppgift om av min partikamrat, riksdagsmannen Fridolin, arresterats vid en demonstration här idag.

Demonstration med förhinder

Efter konferensen: Alla deltagarna har nu tagit på sig västar med text och bär plakat.. Strax innan vi ska gå meddelar polisen att inga skyltar eller västar är tillåtna. Många är upprörda men alla lyder demonstrationsledarna och lägger ned plakaten o tar av sig västarna. Man har inte sökt tillstånd för ett demonstrationståg - bara för sammankomsten på det lilla torg som vi går till. Det blir alltså bara en vandring till demonstrationsplatsen. Om jag fattat rätt är detta Women in blacks ordinarie fredagsdemonstration som vi förstärker. Mycket arga motdemonstranter skriker "Bygg muren, stäng inne terroristerna"

På ledig eftermiddag vandrar vi liksom flera andra i gamla staden. Hittar med viss svårighet några produkter (tvål och choklad) från palestinskt område att ta med hem som presenter. En försäljare skickar iväg sin lillebror, Ahmed 14 år, för att visa oss vägen till Klippmoskén, som fredag e.m. bara kan betraktas på avstånd.

På kvällen judisk sabbatsmat under ledning av en kvinnlig modern rabbin på vårt gamla New Imperial Hotel (som vi nu känner som vår hemmabas) tillsammans med flera nya deltagare. Gila informerade om det fortsatta programmet

(man ska försöka komma in i Gaza med mat till behövande barn och hävda att marschdeltagarna måste följa med - förhoppningsvis kommer i varje fall några bli insläppta. F.ö. blir det en övernattnig hos beduiner i Negevöknen och avslutning stor demonstration.

Våra media bör informeras: Gaza 5 januari kl 11, Qualandia checkpoint den 10 januari kl. 12.,

Lördagen 3 januari Utresan ur Israel

En deltagare som rest föregående dag hade uppehållit 8 tim och missat sin flight.

Vår genomgång tog mindre än en timme tror jag. Vid flygplatsen frågar först en vakt redan vid infarten, medan vi sitter i minibussen, var man har varit och om man reser tillsammans med de andra i bussen. Tittar på passet och sätter en nummerlapp på det

Många frågor, noggrann kontroll, beslagtagna dator

I säkerhetskontrollen (före incheckning) är det ett gäng unga flickor som frågar bl.a.:
åker ni tillsammans (med dem som kom till kontrollen samtidigt) ?
hur ni känner varandra ?
var ni varit ?
känner ni några personer i landet ?
var har ni bott ?
hur länge har ni bott på varje plats ?
vilka har ni träffat ?
har någon givit er något (svar: skriftlig information) ?

Agneta och jag sade att vi varit på ett antal konferenser i såväl Israel och ockuperade områdena och visade – som svar på frågan om vi känner några - namnen som undertecknat "Invitation to Butterfly Conference" (israeliska kända kvinnor som inte kan skadas)

Vi hade i förväg skickat hem i ett kuvert adresserat till en vän de visitkort med adresser till palestinska personer ni träffat.

Efter genomlysningen av bagaget behövde Agneta inte öppna sin väska. Min genomsöktes däremot i detalj: hon rotade i smutsvätten bland kalsonger och pyjamas, tog upp allting ur necessären, undrade varför det var något kladd på ficklampan, undrade om jag alltid hade med mig klister i necessären, tog ut sandalerna ur plastpåsen och undersökte dem med en apparat, testade påsar med nötkärnor och annat godis med sin apparat, även en dricksvattenflaska. Brydde sig inte om att titta närmare på de stenciler och andra skrifter vi fått – inkl- PLO-papper. Brydde sig inte om filmerna. Undrade om jag hade någon docka med mig. Undrade varför väskan såg skadad ut och jag sa som sanningen

var "Någon hade förstört en bit av vägen" (inte säker på om hon uppfattade att jag menade Israels militär). Ingen kroppsundersökning utöver körning av kavajen i genomlysningen.
En man tog hand om datorn, frågade om man kunde ta ur batteriet. Tog med sig datorn bort och återkom småningom och sade
- We have a security problem with this lap top
Ville inte förklara vad det var för problem. De måste behålla den ett tag.
- Hur dags går ert plan?
- Om 3 timmar –
- Då får vi skicka den till er med ert senare plan.
Han kunde inte förklara vad det var för

säkerhetsproblem och påstod att man inte skulle förstöra något i den. En person från säkerhetskontrollen följde med mig till incheckningen och ordnade så jag fick ett kvitto på datorn.
Våra pass visade vi nog 5-6 ggr och genomlysning av handbagaget skedde två ggr vill jag minnas.
Vad de vill göra med min dator vet jag inte. Leta filer innehållande ordet Arafat? Lägga in ett virus som sänder en kopia av alla brev till deras spionorganisation? Har någon något förslag?
(Den kom 8 januari)

